

AREMARK
KOMMUNE

Møteinnkalling

Utvalg: Viltnevd
Møtested: Spiserommet, Rådhuset
Dato: 29.08.2017
Tidspunkt: 18:30

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf. 69199600.
Utvalgssekretær innkaller vararepresentanter.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed.

Nils Erik Aanonsen
Leder

Ann Kristin Halvorsrud
Utvalgssekretær

Saksliste

Utvalgs- saksnr	Innhold	Unntatt offentlighet
PS 19/17	Godkjenning av innkalling	
PS 20/17	Godkjenning av saksliste	
PS 21/17	Godkjenning av protokoll fra forrige møte	
PS 22/17	Referatsaker	
RS 4/17	Høring - Ny forskrift om jakt og fangst av bever i Halden kommune og kommunal målsetting for forvaltning av bever i Halden kommune	
RS 5/17	Høring - Ny forskrift om jakt og fangst av bever i Halden kommune og kommunal målsetting for forvaltning av bever i Halden kommune	
RS 6/17	Delegering etter viltlovens § 35, 1. ledd	
PS 23/17	Forskrift om jakt og fangst av bever i Aremark kommune og kommunale målsetninger for forvaltning av bever.	
PS 24/17	Orienteringer	

PS 19/17 Godkjenning av innkalling

PS 20/17 Godkjenning av saksliste

PS 21/17 Godkjenning av protokoll fra forrige møte

PS 22/17 Referatsaker

RS 4/17 Høring - Ny forskrift om jakt og fangst av bever i Halden kommune og kommunal målsetting for forvaltning av bever i Halden kommune

RS 5/17 Høring - Ny forskrift om jakt og fangst av bever i Halden kommune og kommunal målsetting for forvaltning av bever i Halden kommune

RS 6/17 Delegering etter viltlovens § 35, 1. ledd

Saksframlegg

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Viltnemnd	23/17	29.08.2017
Kommunestyret		

Forskrift om jakt og fangst av bever i Aremark kommune og kommunale målsetninger for forvaltning av bever.

Vedlegg

- 1 Forskrift om jakt og fangst av bever i Aremark kommune
- 2 Kommunal målsetning for forvaltning av bever i Aremark kommune

Saksopplysninger

Den 15. mai 2017 trådte ny forskrift om forvaltning av bever i kraft. Forskriften stiller krav om at kommunen skal utarbeide lokal forskrift, samt kommunale mål for forvaltning av bever. Viltnemnda vedtok i sak 17/17 å sende forslag til forskrift om jakt og fangst av bever i Aremark kommune, med kommunale målsetninger ut på høring med høringsfrist 14. august.

Fram til jaktåret 2016/2017 var det krav om godkjente bevervald for å få tildelt fellingstillatelse på bever. Minste tellende vannlengde for en fellingstillatelse var i Aremark 2000 meter. Valdene hadde plikt til å rapportere inn fellingsresultatet til kommunen i etterkant av jakta.

For å forenkle forvaltningen av bever ble beverjakt gjennom den nye nasjonale forskriften tilnærmet som småviltjakt, da det ikke er krav om noe vald, tellende vannlengde eller fellingstillatelse for å jakt bever. Jaktretten tilligger jaktrettshaver.

Den lokale forskriften skal legge til rette for en lokal og bærekraftig forvaltning med nærings- og rekreasjonsmessig nyttiggjøring av viltressursen. Forskriften skal samtidig bidra til å hindre unødige skader og ulemper på andre samfunnsinteresser. Ved behov kan det foretas endringer av både forskrift og målsetninger. Dette krever ny høringsrunde og nytt vedtak i kommunestyret.

Bever jaktes mest og lettest om våren. De aller fleste bevre felles de to siste ukene av april. I

2015/2016 ble det felt 150 bevere i Østfold (kilde: SSB). Et årlig uttak på inntil 10-20 % av bestanden regnes som bærekraftig. Ut fra det rådmannen kjenner til er det en livskraftig beverstamme i Aremark. Estimat på bestandsstørrelse i Aremark kommune er på 80 kolonier.

Det er kun Østfold fylkeskommune som har gitt tilbakemelding på høringen der de meddeler at forskriften og målsetningene er i tråd med den nasjonale forskriften.

Rådmannen har en tilføyelse i forskriftens § 2 der det også skal refereres til de kommunale målsetningene. § 2 blir lydende: «Det åpnes for jakt og fangst av bever i hele Aremark kommune, i samsvar med kommunale målsetninger for forvaltning av bever i Aremark kommune.»

Vurdering

Ettersom det tidligere har vært åpnet for jakt på bever i Aremark kommune, ønsker rådmannen at det igjen åpnes opp for ordinær jakt på bever i Aremark kommune i tråd med de nasjonale føringene. På grunn av kommunens terreng og store vann- og skogareal er det relativt store områder som er egnede beverhabitat. Samtidig er potensialet for skade på produksjonsskog og dyrkamark stort i de fleste av disse områdene. Åpning for ordinær jakt vil kunne gi en enklere bestandsregulering enn å behandle enkeltsaker om skadefelling. I tillegg vil det kunne forebygge ulovlig uttak og rivning av beverdemninger/hytter.

Kommunen kan fastsette kvoter for hele eller deler av kommunen, men skal ikke tildele til godkjente bevervald. Rådmannen ser ikke hvordan kvotejakten skal håndheves og mener derfor at kvotefri jakt er det mest hensiktsmessige. Jaktrettshaverne bør imidlertid ta utgangspunkt i de kommunale målsetningene ved tildeling/salg av jaktkort på bever. Målsetningene omtaler ønsket uttak og bestandsutvikling. Rådmannen legger ikke opp til et rapporteringssystem til kommunen ettersom dette vil være en stor oppgave, men jaktrettshaverne bør kreve en rapporteringsplikt fra sine jegere. Dette vil være grunnlaget for evaluering av bestandens utvikling, i tillegg til jegernes rapportering til SSB.

Ut fra en bærekraftig forvaltning av beverbestanden i kommunen i forhold til friluftlivsinteresser og næringsinteresser videreføres jakt på bever i Aremark kommune.

Etter naturmangfoldloven § 7 skal §§ 8 – 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet, og vurderingen skal framgå av beslutningen

- § 8 Kunnskapsgrunnlaget: Bestanden av bever har vært i vekst i regionen de seneste årene. Kunnskapen om bestandssituasjonen for denne arten vurderes som tilfredsstillende til å konkludere med at kvotefri jakt på bever innenfor de ordinære jakttidsbestemmelsene ikke vil påvirke bestanden i vesentlig grad.
- § 9 -Føre-var-prinsippet: Med bakgrunn i kunnskapsgrunnlaget vurderes føre-var-prinsippet til ikke å komme til anvendelse i denne saken.
- § 10 – Økosystemtilnærmingen og samlet belastning: Med bakgrunn i kunnskapsgrunnlaget vurderes ikke kvotefri jakt å utgjøre en nevneverdig samlet belastning på økosystemet i regionen når dette skjer innenfor de nasjonale rammene for beverjakt og beverforvaltning.
- § 11 – Kostnadene ved miljøforringelse: Dette hensynet vurderes å ikke komme til anvendelse her.
- § 12 – Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder: Dette hensynet vurderes å ikke komme til anvendelse her. Jakt på bever skal foregå i tråd med nasjonale bestemmelser for etisk jakt og bestemmelser om dyrevelferdsmessige hensyn under jaktutøvelsen.

Rådmannens innstilling

Kommunale målsetninger for forvaltning av bever i Aremark kommune vedtas med hjemmel i forskrift om forvaltning av bever § 2.

Forskrift om jakt og fangst av bever i Aremark kommune vedtas med hjemmel i § 3 i forskrift om forvaltning av bever.

Forskrift om jakt og fangst av bever i Aremark kommune

Fastsatt av Aremark kommune xx.yy 2017 med hjemmel i lov 29. mai 1981 nr. 38 om jakt og fangst av vilt (viltloven) § 9 og forskrift 15. mai 2017 nr. 519 om forvaltning av bever § 3 og § 5.

§1. Formål

Formålet med forskriften er å legge til rette for en bærekraftig beverforvaltning der det tas hensyn til naturlig utbredelse av bever, jakt- og fangst av bever som nærings- og rekreasjonskilde samt forebygging av unødige skader og ulemper på andre samfunnsinteresser.

§2. Åpning for jakt og fangst av bever

Det åpnes for jakt og fangst av bever i hele Aremark kommune, i samsvar med kommunale målsetninger for forvaltning av bever i Aremark kommune.

§3. Jakt- og fangsttid

Jakt- og fangsttid for bever i Aremark kommune er 1.oktober – 30.april.

§ 4. Ikrafttreden

Forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves det som gjelder bever i forskrift av 11. februar 2016 om adgang til jakt etter elg, hjort, rådyr og bever i Aremark kommune.

Kommunal målsetning for forvaltning av bever i Aremark kommune

Innledning

Det har vært et ønske fra Miljødirektoratet at forvaltningen av bever skal forenkles for jaktrettshaverne. Resultatet av dette kom gjennom ny forskrift i 2017 om forvaltning av bever. Beverjakt blir gjennom den nye forskriften mer som småviltjakt, da det ikke blir noe krav om vald, tellende vannlengde eller fellingstillatelse for å jakte bever.

Kommuner som ønsker beverjakt må i tråd med ny forskrift åpne for jakt på bever, i hele eller deler av kommunen, gjennom lokal forskrift samt utarbeide kommunale målsetninger for bever i eget dokument. De kommuner som tidligere har åpnet for jakt på bever med hjemmel i gammel forskrift «om forvaltning av hjortevilt og bever», må åpne for beverjakt på nytt med lokal forskrift med hjemmel i den nye forskriften «om forvaltning av bever». Det vil ikke være anledning til å jakte bever før en slik forskrift har tredd i kraft.

Bever

Bever (*Castor fiber*) er i dag en tallrik art i Østfold. Vi skal likevel ikke langt tilbake før denne arten var mer eller mindre utryddet fra skandinavisk fauna. På 1800-tallet var etterspørselen etter kjøtt, gjel og pels fra bever stor. Dette medførte ett for høyt jakttrykk som videre førte til at beveren ble utryddet fra Sverige og Finland, og overlevde kun i små bestander i Telemark og Agder fylkene. I 1880 ble bestanden av bever i Norge anslått og være mellom 60-100 individer. Det hele endte med at beveren ble fredet i 1899. På begynnelsen av 1900-tallet begynte bestanden å ta seg opp igjen, og rundt 1920 ble det satt ut bever flere steder i Norge og Sverige. I dag finnes beveren fra Østfold og opp til Nordland, og bestanden telte rundt 50 000 individer på tidlig 2000-tallet.

Beveren var borte fra Østfold, men har kommet tilbake til fylket. Det er usikkert om beveren i fylket kom fra norske bestander, eller om den har innvandret fra Sverige etter utsetting der. Det ble også satt ut bever i Østmarka i Oslo og noen kan ha kommet derifra. Helst trolig er det en blanding av forskjellige bestander som er opphav til beverbestanden vi har i Østfold i dag.

Beveren er en økologisk nøkkelart som gjennom sin påvirkning av landskapet har positive effekter for ulike arter av insekter, fugl, fisk m.m. I tillegg kan beverens demninger ha en flomdempende og erosjonsdempende effekt. Beveren kan også føre til skader på skog, landbruksareal og veier.

Beverungene fødes i mai. Frem til beverjaktas slutt 30. april er det derfor fare for å skyte drektige hunner. Den beste måten å unngå å skyte drektige hunner på, er å jakte nær hytta, og om morgenen. Årsaken til dette er at de drektige hunnene ofte er først ute av hytta om kvelden, holder seg et stykke unna hytta om natta og kommer tidligst tilbake om morgenen. Det er så godt som umulig å se forskjell på hann- og hunnbever under jakt.

En gruppe bevre som lever i sammen kalles en koloni. Størrelsen på en gjennomsnittlig koloni er på fire individer. Kolonitettheten av bever synes å være størst langs lav-gradient elver og i jordbruksområder, og minst i alpine områder. Når bestanden har stabilisert seg vil gjennomsnittlig kolonitetthet for alle landskapstyper (unntatt alpine) på landskapsskala ligge på 0,25 kolonier pr. km², eller én koloni pr 4 km².

Bever jakes mest og lettest om våren. De aller fleste bevre felles de to siste ukene av april. I

2015/2016 ble det felt 150 bever i Østfold (kilde: SSB). Et årlig uttak på inntil 10-20 % av bestanden regnes som bærekraftig. Likeledes er bever en relativt enkel art å jakte på og med det er det forholdsvis enkelt å utrydde eller redusere stammen til et minimum. Med bakgrunn i en del grunneieres oppfatning av beverskaders betydning kan dette medføre et for hard jakttrykk. Det er av den grunn viktig at arten holdes under tett observasjon.

Dersom kommunen velger å innføre kvoter for jakt, er det anbefalt å sette en kvote på ett dyr pr. koloni. Dersom hele kvoten felles (dvs. 1 dyr pr. koloni), vil dette gi et ikke-bærekraftig uttak på 25 %. I praksis felles det sjeldent mer enn halvparten av kvoten. En fellingsprosent på 50 % vil gi et uttak på 10-15 % - et nivå som regnes som bærekraftig.

Bever i Aremark

Det er tidligere åpnet for jakt på bever i Aremark. Kravet til vannlengde var 2000 meter. Bestanden økte på 1990-tallet, men den synes nå å være stabil. Det finnes bever i hele kommunen.

Pr. jaktsesongen 2016-2017 ble det gitt fellingstillatelser på 53 dyr fordelt på 21 vald.

I årene 2010 – 2016 er det innrapportert årlig mellom 2 og 12 skutte dyr.

Kartlegging av bestand

Kommunen har ansvaret for forvaltningen av bestanden og må derfor ha en viss oversikt over bestandsstørrelsen. Kartlegging av revir skjer best om høsten da ferske spor etter beveraktivitet er godt synlige i terrenget.

Kartleggingsmetoder:

- takseringer av bebodde beverhytter
- observasjoner av felte trær, dam- og hyttebygging, slepestier og oppsamling av matlager foran hytter
- data fra SSB
- krav om lokal fangstrapportering
- god dialog mellom jegere / grunneiere og kommunen i etterkant av hver jakt for at kommunen skal ha ett best mulig datagrunnlag for forvaltningen.

Hovedmål

Aremark kommune skal ha en levedyktig og bærekraftig beverbestand med nærings- og rekreasjonsmessig nyttiggjøring av viltressursen, samtidig som ulemper for landbruksnæring og andre samfunnsinteresser skal holdes på et lavt nivå.

Målsetninger

1. Opprettholde sunne og bærekraftige beverbestander som bidrar til å skape et variert landskapsbilde.
2. Kommunen og jaktrettshaverne skal forvalte beveren på en slik måte at det også i fremtiden finnes en bestand som produserer et høstbart overskudd. Jaktuttaket bør derfor ligge på maksimalt 20 %.
3. Jakten skal i størst mulig grad foregå i områder der hvor beveren kan føre til store økonomiske skader for grunneier eller bruker. I områder der skadepotensialet er mindre bør beveren kunne holde til i levedyktige kolonier. Det skal ikke høstes mer enn ett individ per koloni i de områder hvor beverne ikke gjør skade.
4. Skader som følge av beverens aktivitet skal, så langt det lar seg gjøre, løses gjennom ordinær jakt. Kommunen er restriktiv i tildeling av skadefellingstillatelser.
5. Forvaltningen skal sørge for å holde seg oppdatert på endringer i bestanden, slik at den kvotefrie jakten blir gjennomført på en bærekraftig måte.

Virkemidler for måloppnåelse

1. Kvotefri jakt gir jaktrettshaverne et stort ansvar for utviklingen av beverbestanden i kommunen. En intern organisering og samarbeid anbefales gjennom jaktseasonen. Både for å sikre at bestanden ikke blir overbeskattet og for å få konsentrert uttaket til problemområder.
2. Kommunen skal, på egenhånd eller i samarbeid med jegere og jaktrettshavere, foreta undersøkelser av bestanden for å øke og oppdatere kunnskapsgrunnlaget. Gjennom:
 - a. Bestandstaksering.
 - b. Overvåking av fellingsstatistikken (rapporteringsplikt i SSB).
3. Det vil ikke bli pålagt noe lokalt rapportsystem for felling av bever, men jaktrettshaverne bør pålegge jegerne en rapporteringsordning.
4. Kommunen har anledning til å innskrenke jakttiden eller frede hele eller deler av kommunen, gjennom endring av forskrift om jakt og fangst av bever i Aremark kommune, dersom kommunale målsetninger ikke blir oppnådd. Dette utføres i henhold til sentrale bestemmelser for forskriftsendring.

PS 24/17 Orienteringer